

Internationalisering op het vmbo

Bram, Nick en Wies

Afgelopen oktober vond er een bijzonder uitwisselingsproject plaats. Tien Noorse bouwstudenten zijn samen met twee bouwdocenten naar het Fioretti College in Veghel gekomen. Zij werden gekoppeld aan tien vierdejaars BWI leerlingen (kader & basis), waarbij kennis uitwisselen op het gebied van circulair en duurzaam bouwen centraal stond. Begin maart zijn de Veghelse leerlingen naar Noorwegen gegaan voor het tegenbezoek.

Internationalisering in het vmbo komt (nog) niet veel voor. Nick Smith, docent Engels en native speaker, is de grote initiator achter dit initiatief op het Fioretti College. "Zes jaar geleden nam ik deel aan een cursus in Spanje waar ik docenten ontmoette uit verschillende Europese landen. Daar is het zaadje geplant om met internationalisering aan de slag te gaan. Een van de collega's met wie ik daar contact had was Roar Hamstad van de Færder videregående skole uit Noorwegen. Deze school biedt dezelfde technische opleidingen aan als Fioretti, maar dan op mbo-niveau."

Eind 2019 hebben Nick en Roar de koppen bij elkaar gestoken en zijn gaan schrijven aan een projectaanvraag voor het Erasmus+ programma. Het bleek dat beide scholen en landen met veel dezelfde uitdagingen te maken hebben: leerlingen die verkeerde keuzes maken, te weinig meisjes in de techniek, groot personeelstekort in de techniek en aandacht voor duurzaamheid. "Wat dat laatste betreft is Noorwegen ver vooruit", weet Nick.

Tiny house ontwerpen en bouwen

Het uiteindelijke concrete resultaat van de uitwisseling was dat de Nederlandse leerlingen samen met hun Noorse collega's tiny houses gingen ontwerpen én daadwerkelijk bouwen. Daarnaast hebben de leerlingen kennis kunnen maken met elkaars land en vooral de techniek die beide landen toepassen. Zo hebben de Veghelse leerlingen met de Noorse studenten bezoeken gebracht aan diverse technische bedrijven in de regio die zich bezighouden met circulair bouwen. Daarnaast werden het ECO-dorp in Boekel, Minitopia in Den Bosch en het volledig circulair en energiepositieve project Juf Nienke in Amsterdam bezocht. In Noorwegen zijn de leerlingen onder andere naar de stad Horten geweest, waar ze op bezoek gingen bij de meeste duurzame school van Noorwegen. De opdracht voor de leerlingen was om in groepjes van vier (twee Nederlandse en twee Noorse leerlingen) een ontwerp te maken voor een tiny house waarbij ze zelf mochten bepalen welke duurzame toepassingen gebruikt konden worden. Nick: "Dat

ging van zonnepanelen tot verschillende soorten isolatie en alles wat ze zelf nog konden bedenken. De voertaal was Engels en dat ging zowel onze leerlingen als de Noren verrassend goed af. Nadat ze het ontwerp hadden gemaakt, moest elk groepje een presentatie geven. De presentaties waren bijzonder leuk en gingen heel goed in het Engels."

Verder plannen voor internationalisering

Nick wil een lans breken voor meer internationalisering in het vmbo. "Je ziet de leerlingen groeien in hun ontwikkeling in zo'n project. Ze kunnen echt meer dan zij zelf en wij als docenten soms nog denken. Je geeft ze een ervaring voor het leven en verbreedt hun horizon; dat gun ik elke vmbo'er. Op het Fioretti gaan we er sowieso mee door. We gaan een samenwerking starten met de Noren waarbij tien collega's van BWI, PIE en Motorvoertuigen zijn betrokken. Beide landen hebben te kampen met een schreeuwend tekort aan vakmensen op de arbeidsmarkt. We gaan kijken waar gezamenlijke problemen liggen en hoe we leerlingen zo goed mogelijk kunnen begeleiden náár en in onze technische opleidingen. We onderzoeken ook de mogelijkheden om mbo-studenten uit Nederland erbij te betrekken. Op de lange duur willen we daarnaast stages faciliteren, voor Nederlandse leerlingen in Noorwegen en andersom.

Ervaringen van twee leerlingen

Bram en Wies zijn twee van de leerlingen die deel hebben genomen aan deze uitwisseling. Beiden weten al heel goed wat ze in de toekomst willen. Voor Bram is dat de opleiding tot tegelzetter bij Bouwmensen en Wies wil de creatieve kant op in interieurbouw en gaat daarvoor de opleiding

Ruimtelijk vormgeven bij Sint Lucas volgen. Ze zijn enthousiast over dit uitwisselingsproject. Wies: "Het was een hele ervaring. Voor het eerst in een vliegtuig vond ik best spannend. En toen de Noorse studenten hier kwamen, dacht ik 'wat zijn die gróót!' Ze zijn natuurlijk een jaar ouder, maar ze zijn gewoon ook langer dan de Nederlandse leeftijdgenoten. In het begin was het wel wennen, maar we kwamen er toch wel goed uit met Engels praten. Bij hun op school, waar we de tiny houses verder afgebouwd hebben, zijn de veiligheidsnormen anders. Iedereen moet daar, naast veiligheidsschoenen, een helm dragen. Wij mochten ook niet met echte grote machines omgaan. Er zijn soms verschillen in bouwtechnieken. De kozijnen worden er op een heel andere manier geïsoleerd, met een speciaal soort tape dat wij hier niet kennen. Ik vond het een heel leerzaam en leuk project dat ik niet snel zal vergeten."

Bram weet wel wat wij van de Noren kunnen leren: "Bijvoorbeeld hoe zij omgaan met warmte. De spouwmuren daar zijn allemaal 40 cm. Maar wij hebben de Noren weer kunnen laten zien hoe ze bij ECO-Bouw in Nijmegen oude spijkerbroeken als isolatiemateriaal gebruiken. Het samen werken aan het ontwerp en de bouw van een tiny house vond ik wel leuk, maar dat we Engels moesten praten vond ik lastig, want ik ben niet zo van de talen. Laat mij maar lekker in de bouw met mijn handen werken. Gelukkig kon ik dat ook doen toen we eenmaal het tiny house verder gingen afbouwen in Noorwegen. Ik vond het leuk om via het computerprogramma SketchUp samen met mijn groepje het ontwerp te maken en na te denken over de duurzame toepassingen." Bram heeft aan het uitwisselingsproject nieuwe vrienden overgehouden met wie hij nu wel in het Engels schrijft. "Maar dat is makkelijker dan praten", besluit hij met een knipoog.